

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ иғъэзет

ГүкІэгъуныгъэм изехъаклох

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкэ икъэралыгъо учреждениеу «КІэлэцыкlu ибэхэр зыщаыгъ Адыгэ республикэ Ун» зыфиорэм илофшэн зэрэзэхищэрэм мы мафэхэм зыышыдгэгъозагъ, щылажьэхэрэм гущыэгъу тафэхъугъ.

Врач шъхъялэй Ирина Логиновам къызэриуагъэмкіэ, сабый цыклюхэр мыш щыгупсэ-фынхэм, яунэ исхэу къащи-хъуным пае тошшэнышхо зэ-шуахы. Учреждением щылажье-хэрэр зэкіэ зэдэлжэхээз зи-щыкігайэм медицинэ лэпныэгүй-рагъэгьоты, рагъаджэх, яухьтэ-гьэшгэйонэу, шуагъэ хэлъэу агъаклоным тоф дашэ. Къэхь-гъакігээм, мэфиш нахь зы-мыныбжъэм къаще гъэжьагъэу ильяситфим нэсэу сабийхэр мыш шайгыых.

Тарихъым зыфэдгъазэмэ...

— Кызыэралотэжырыэмкіэ, 1932-рэ ильэсүм кыщегъэжьагъэу АР-м псаунгызэр къэухуум-мэгъэнымкіэ исистемэ хэтэумы Унэм Йоф ешлэ, — кыйтфелүатэ Ирина Логиновам. — Үпэкіэ ар къуаджэу Адэмын дэтыгъ. 1947-рэ ильэсүм шэклогъум и 1-м учреждениер Мыеекуяапэ къахызыкыгъ. 1970-рэ ильэсүм кыщегъэжьагъэу мышар члэт.

Блэкыгъе уахтэм къыфэд-
гъэзжымэ, кіләцыкly Унэм
лоф зэришлэрэ системэм зэхъо-
кыныгъэхэр зэрэфэхүүгъэр
тэльэгъу. Тапэклэ ар сабый
нэбгыри 100-м тельтигъаэу
щытыгъэмэ, джы а пчагъэм
нэбгырэ 40-м нэсэу къышагъэ-
klагъ. Группэ пэпчь нэбгырэ 15
арысыгътигъе, непэ нэбгыри 5
— 6 зэрэхүүхэрэр. Унагъом
нахь пэблагъаэу ялофшэн зэрэ-
зэхашгэцтэм учреждением ило-
фышлехэр пыльых, сабий цы-
kluхэм гумэкыгъо такъикъаэу
ялэр нахь маклэ зэрэхүүтэм
дэлажьэх. Сабийхэм lof адэ-
зышлэрэ кіләплюхэр зэблахуу-
хэреп. Унагъом кіләцыкluхэм
къялэблагъаэу исир зэрэмаклэм
(ны-ты, ныжъ-тыжъ) фэдэу, зэ-
сэштхэр, гуфэбэныгъе зыгаль-
хиштхэр күл маклэ афашын

Үнэгъо зэгүрүүлэх фэд

Непэрэ мафэм ехъуліеу ыпекіе зигугыу къыштышыгъе учреждением сабый 28-рэ члэс. Врач шъхъяэм тызэрэцигъо-загъемкіе, уз хылытэ зымылэ кіләләцькүхәм алтыпльэнхэу (опека) унагъохэм псынкілеу аштэх. Блэктыгъе ильесым ащ фэдэу нэбгырэ 20-м ехъу унагъохэм ахыыгъэх. Къыхэзгъецы сшлонгыу аплунэу аштэхэрэм япчьягъе нахь макіз зэрхъу-гъэр. Гущылэм пае, тызхэт ильесым, мэккуогъум и 1-м ехъуліеу сабый нэбгырэ 12 алтыпльэнхэу аштагь, ау аплунэу тхыльтхэр зымы фагъэхъазырыгъэп. Мыщ фэдэ шыкілэр нахь зэрагъэфедэрэм пае ахэр бгъэ-мысэнхэри къеклурэп. Кіләләцькүлум иплюн ахъщэу пэуухъэрэр макілэр, ащ къыпкъырыкілеу мыщ фэдэ шыкілэр нахь къыхахынки хъун.

Кіләңгілі Унәм изытет нахъ
игъекләтүгъэу кыыфэзгъэзжы
сшлонгъу. Аш ишагу гүләтыпілеу
гъепсыгъэ. Зэмышъолоу, гъе-
шләгъонәу унәр гъелагъе, щагум
къегъетъ дахәхэр дәгъетысхъа-
гъәх, джәголье зәфәшъхъафхэр
щытәльгъу. Сабыйхәр щагум
къыдахъәхәмә, агу дәхагъем
зығишиенчым фылт-апсыхъа-

— 2006-рэ ильэсүм къыщеч гъэжкъа гъэж 2009-м нэс гъэцэгэлжжынхэр тиучреждение щынгуягъэх, непэрэ мафэм ехүүллээ шапхъэхэм адиштээ ар зэтегъэпсыхъа гъагь, — къытгелуутэ врач шхъа лэм. — Иэзэн физкультурэ зыщарагъэхъырэ, сенсорнэ ыкчи физиокабинетхэр

хэтых.
Кіләңгікі Унэм сабый сы-
маджәхәм афытегъепсыхъэгъэ
хәушъяфағыкығыз программам-
кіе щырагаджәх. Нәбигыре
папчы шұхағау бүшіңгү

(Икзах я 2-рэ нэгүйг ит).

ГукІгъуныгъэм изехъаклох

(Икіеух).

фэхъух, ежь ишыкігъе шыкімкіэ дэпсэух.

— Ипсауныгъекіэ зыгорэ илажъеу сабыр кытфахыгъем, ар зэрэзэтедгъеуцожыщым тишияпкъеу тыйдэлажъе, — яофшэн зэрэзэхащэрэм тыщехъэгъуаз Ирина Логиновам. — Учреждением иштат хэтых неврологыр, логопедыр,

порыр, нэмикі врачхэри. Ау хэушхъафыкыгъе медицинэ іэпшігъеу зищыкігъеих республикэм илээзэлэ учреждениехэм ямызакъоу, Краснодар, Астрахань тэшх, ахэр зэрэдгъеихъузыщхэм тыпыль. Мыш дэжым кыышхэзгъеши сшоигъу язакъоу сабыххэр یэзапім чэлххеу кызыэрхэммыкырэр. Тыдэ тщаагъеҳими, іэпшігъеу афехъущт, алты-

плээшт специалистыр адэтэгъакло.

АР-м и Лышхъэ, Адыгейим псауныгъеर къеухъумгъэнымкіэ и Министерствэ, Мыекъуапэ имэр сидигъу учреждениер янеплээгъу зэрэрамыгъекъирэр врач шхъаэм игушигъе кыышхигъешигъ. Сид фэдэ лъэниткоке зафагъеагъими, іэпшігъеу къафехъух, гумекъигъую ялэр дэгъезыжыгъе хүнүм

феш яамал къыхырэр ашлэ.

Унагъом игуфбэнгъеэ зэхэзымышлэрэ сабийхэр цыкыду дэдэх нахь мышэми, щынэгъем кыныгъоу зищыкігъеих маклэп. Ахэм ямафхэр нэмикі кіэлэццыкіхэм яхэм атемыкынхэм учреждением илофшигъеихэр яшыяпкъеу дэлажъе. Мэфкі яофхъабзэхэр афызэхашх, Мыекъуапэ къекорэ циркхэм, къэгъэлъэгъонхэм ашх,

къарагъэлъэгъух. Ау пстэуми анах лъаплэр — гуфбэнгъеэр, гукігъуныгъеэр — апагъохи. Апс щынхэм фэдэу апагъохы. Сабийхеми ар зэхашлэ, зэхашыкы. Ным пагъохыщтгъеэ шульэгъуныгъеэр кіэлэццыкіу Унэм илофшишлэрэ мафэ къес ахэтхэм араты.

ГОНЭЖХЫКЬО Сэтэнай.
ТХАРКЬОХЬО Нэфсэт.

Хабзэм диштэнным нахь лъыплээштых

Мытхыгъеу юф зышэхэрэм ягъогупэ пызыбзыкырэ ведомствэ комиссием изичэзыу зэхэсыгъо Адыгэ Республиком и Правительствэ зычээт унэм бэмышлэр щыкъуагь. Адыгэ Республиком и Премьер-министрэ игуадэу Наталья Широковам юфхъабзэр зерищаагь.

Зэхэсыгъом хэлэжъагъэх Адыгэ Республиком финансхэмкіэ и Министерствэ, Адыгэ Республиком юфшэнэймрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэх и Министерствэ, Адыгэ Республиком и МВД, ипрофсоюзхэм, Федеральнэ хэбзэлах къулукъум Адыгэ Республикомкіэ и Гъэорышлаплэ, Адыгэ Республиком ипрокуратурэ, Урысые Федерациин Пенсиехэмкіэ ифонд Адыгэ Республикомкіэ и Къутамэ, Роспотребнадзорым, социальнэ страхованиемкіэ Фондым Адыгэ Республикомкіэ и Къутамэ, Адыгэ Республиком юфшэнэймкіэ и Къэралыгъо инспекции, муниципальнэ обращенихэм ялтыклохэр.

Адыгэ Республиком и Премьер-министрэ игуадэу зэрэхигъенуэфыкыгъэмкіэ, мытхыгъеу

юф зышэхэрэм ягъогупэ пызыбзыкыгъэнэймкіэ ильэнсныкъом тэлтигъеэгъе планыр процент 63-кіэ агъэцкігъ. Хэбзэнчьеу нэбгыре 2743-мэ юф ашлэу, тхыгъеу нэбгыре 1064-рэ зарамгъэтхигъеу къыхагъешигъ. «Мы лъэниткомукіэ тшагъэм ткыышыуцу хъущтэл. Ашкіэ амал шуяклахэр джыри тиэх. Хэбзэнчьеу лажъэхэрэр муниципальнэ образование пэпчъ кыышхэгъэшыгъэнхэмкіэ юфэу ашлэрэр нахь агъэлъэшын фое. Мэфи 10 тешэ къес улъякунхэр зэхашээ ашыщт, мы лъэниткомукіэ муниципалитетхэм яофхэм язытет къэзэгъэлъэгъөрэ отчетхэр Адыгэ Республиком и Лышхъэу Къумпыл Муратренэ ынаа тирегъеты. Адыгэ Республиком и Лышхъэу пшээриль зэрафишыгъем тетэу юфхэм гүнэ альзыыфыщт ведомствэ купхэр зэхашагъех, улъякун пчагын рагъяклохыгъ. Гүшүлээм пае, станицэу Ханскэм дэт организацье 79-р заупльякун, амьтхыгъеу юф ашлэу нэбгыре 39-рэ къыхагъешигъ. Джащ фэдэу улъякунэу зэрахъащхэр агъэнэфагъех.

Адыгэ Республиком юфшэнэймкіэ и Къэралыгъо инспекции жет мылъкоу къихъаштыри, социальнэ пшээрильхэр зэрэгтэцкіэштыри бэкэ зэряльтыгъер», — къыуагь Наталья Широковам.

Адыгэ Республиком и Премьер-министрэ игуадэу зэрэхигъенуэфыкыгъэмкіэ, хэбзэнчьеу юф зышэхэрэм ягъогупэ пхъашэу пызыкыгъэним Адыгейим и Лышхъэу Къумпыл Муратренэ ынаа тирегъеты. Адыгэ Республиком и Лышхъэу пшээриль зэрафишыгъем тетэу юфхэм гүнэ альзыыфыщт ведомствэ купхэр зэхашагъех, улъякун пчагын рагъяклохыгъ. Гүшүлээм пае, станицэу Ханскэм дэт организацье 79-р заупльякун, амьтхыгъеу юф ашлэу нэбгыре 39-рэ къыхагъешигъ. Джащ фэдэу улъякунэу зэрахъащхэр агъэнэфагъех.

Адыгэ Республиком юфшэнэймкіэ и Къэралыгъо инспекции ишаццахь къулыкъум къэбарэу къаигъигъахъэрэр зэхахы. Цыфхэмрэ хыльтэхэмрэ так-сиклэ хэбзэнчьеу зезышхэрэм, амьтхыгъехэу юф зышэхэрэм къумэшшишлэ фермер хызыметшланлэх эгъягъу пызыкыгъэнэймкіэ улъякунэу зэхашгъагъехэм якіэуххэм ягугь зэхэсыгъом къышашыгъ.

Муниципальнэ образование заулэм ялтыклохэм яотчхэм зэхэсыгъом щядэлгъех. Мы юфыгъомкіэ Джэджэ, Тэхъутэмкыое, Красногвардейскэ районхэм юфэу аашашлэрэм тегущыагъех, щыкагъеу къыхагъешигъэхэм ягугь къашыгъ, ахэр дэгъезыжыгъэнхэмкіэ амалэу зэрахъащхэр агъэнэфагъех.

Адыгэ Республиком юфшэнэймкіэ и Къэралыгъо инспекции ишаццахь къулыкъум къэбарэу къаигъигъахъэрэр зэхахы. Цыфхэмрэ хыльтэхэмрэ так-сиклэ хэбзэнчьеу зезышхэрэм, амьтхыгъехэу юф зышэхэрэм къумэшшишлэ фермер хызыметшланлэх эгъягъу пызыкыгъэнэймкіэ улъякунэу зэхашгъагъехэм якіэуххэм ягугь зэхэсыгъом къышашыгъ.

Адыгэ Республиком
и Лышхъэ
ипресс-кулыкъу

Законым къыухъумэштых

Урысыем и Президентэу Владимир Путинир псэольшынымкіэ шэпхъаклэхэм атхъэгъэним, эскроу-счетхэр гъэфедэгъэнхэм атгъэпсихъэгъе законым бэдзэогъум и 4-м кіэтхагь.

Псэольшыным зимильтку хэзэльхъэхэрэм яшоигъоньгъекіэ 2018-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 1-м кыщегъэхъагъеу эскроу-счетхэр агъэфедэн фитхэм, 2019-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 1-м кыщегъэхъагъеу ахэр дэх имылэу агъэфедэнхэ фое.

Зимильтку псэольшыным хэзэльхъэхэрэм яхьщэ зэрэмыкіодыщтымкіэ законыкіэм гүйцэхэр къаретых. Партиеу «Единэ Россиям» и Генсовет и Президиум зиахъщэ псэольшыным пэузыгъахъэхэрэм яфитынгъэхэр къэхуумгъэнхэмкіэ икуп псэуальэм ыуасэ

зыщыхъэхъорэ псэольшынымкіэх къыхигъешищтых ыкыи Урысыем псэольшынымкіэ, псэуплэ-коммунальнэ хызыметхымкіэ и Министерствэрэ республикэм ихэбзэ 16шхъэхтэхэмрэ ягъусэу а лъэниткомукіэ ишыкігъе амалхэр зэрихъащх. Аш фэлхэхыгъеу къыуагь купым ишаццахь, Къэралыгъо Думэм псэуплэхэм ягхыгъе политикэмкіэ ыкыи ЖКХ-мкіэ и Комитет итхъаматэ иалэрэ гудзэу Александр Сидякин.

«Законым фашыгъе гъэтээрэзжынхэм аттэу псэольшыным зиахъахъэхэрэм имылтку зыпэхъащтыр ежь

зычээшигът унэр ари. Псэольшынымкіэх зэхэзыщэрэм псэольшыным зиахъахъа къыхэзильхъэхэрэм яхьщэ къызыфигъэфедэ шоигъомэ, банк тъэнэфагъэм иэскроу-счет ар шерэүгъой, цыфым фэтэр зыратыхэх ахьщэр ашлорэхэ. Ахьщэу къылакхъэрэр псэольшынэфагъэм ишын пэлгүхъэгъэнэйм, нэмикі гухэлкіэ къызыфигъэфедэнхэм банкын гүнэ лъифыщт. Ар зафэуи шыт», — къыуагь Александр Сидякин.

Партиеу «Единэ Россиям» ирэгийн политсовет хэтэу, партийнэ проектэу «Городская

среда» зыфиорэм Адыгэ Республикомкіэ икоординаторэу, республике парламентын псэольшынымкіэ, транспортымкіэ, связымкіэ, ЖКХ-мкіэ икомитет итхъаматэ Олег Картамышевым зэрэхигъэунэфыкыгъэмкіэ, мы законыр амьгъэкоширэ мылькумкіэ зэкъодзэн юфхэм апяльхэм пэриоху афхъущт.

«Урысыем и Президентэу Владимир Путинир мызэу, мытлуу къылгъагь N 214-р зытэе законым ишапхъэхэм татекыжын, нэмикі хэзэгхүхэм ашшэе ашлородыгъэр опсэуфэ аугоигъ», — къыуагь Александр Сидякин.

Олег Картамышевым зэрэхигъэунэфыкыгъэмкіэ, законыкіэм ишыгъаэхээ зиахъахъа псэольшыным хэзэльхъэхэрэм ямылтку ухумагъэ хъущт, псэольшыным фэгъэзагъэхэм хабзэм димыштэу зеклонхэ альэкшищтэп.

Хыныгъу-2018-рэ

ОГҮҮМ ИЯГЬЭ КҮЭКЛУАГЬ

Мыгъэ мы гумэкыгъор Адыгейм ичыгулэжхэм зэкэми зэдьрагьаштэу кыхагъэши. Ошхыр макэ, мээз зытү хуугъэу кызыщмышхыгъехэхэ чыпэхэри республикэм илэх.

Аш чыгулэжхэм иягъэ аре-
гъэкы. Бжыхасэхэм яухыжын
мары гүнэм рафылагъ, зы
маф, мэфити lofshen нылэп
къафенагъэр, ау кырихыжы-
гъэм ыгъэрэзэу ахэтэр макэ.

Кошхэблэ районыр мыгъэ
луухыжыщ бжыхэсэ лэжы-
гъэр анахыбэу хэзильхээгъа-
гъэм ыки азуу аш иухыжын
зыухыщхэм ашыц. Ау аш ичы-
гулэжхэу, джырэ фэдэ хыныгъо
уахътэм лъэнүкъо пстэумки
пэртнгъэр зыыгъыштгэхээр
мыгъэ кырахыжыгъэм ыгъэ-
разэхэрэп.

— Ошх зэрэцшымыэл лъэшэу
иягъэ кытигъэкыгъ, — ишыагъ
кошхэблэ район администра-

ябжыхасэхэм ар мыдэеу ра-
хыгъ. Гъатхэр кызыхээми чы-
гулэжхэм игъом чыгъешхэр
аратынхэ альэкыгъ, уз кахэ-
хагъэми, аши ебэнышуугъэх.
Етлани районым ичыгулэжхэм
лэжыгъэ чылэпхъаклэхэм ад-
лэжээрэ институтэу Краснодар
дэтым зэхпыныгъэ дырялэу lof
зэрдашээрэми ишыагъэ къэкло.
Чыгухэм языти, чыюпсими
къякшут чылэпхъаклэхэр илэс
кээс кызызэдхыхах. Бжыхасэу
мыгъэ яухыжыщхэм лъэп-
къякшут бэ ахальхэгъагъэр. А
зэлстэуми нахьыбэу лэжыгъэ
кырахыжынэу гүгэлээ инхэр
кызыщтыгъэх, ау...

Мэкью-мэшым игъэ зыфэдэ-

Семёгу Заур.

технике зэфэшхьяфэу 300-м
ехуу дгээхъазырыгъагъ, ар тфэ-
хуугъ. Тичыгулэжхэр зэдээжхээ
кээзигъэ фэмыхъоу лэжын-
гъэр аугъоижкыгъ. Яухыжырэ
зыдагъэтэлтыштыри екъу, зи-
мыэ ахэтэмэ, зиээр аш деэ. Ашкы гумэкыгъо тиэп. Mashlo
къэмыхъуним ишыкшэгъэ шап-
хъэхэри зэкэми зэрагъецэклэ-
гъэм ишыагъэ къэкшут. Аши
ушмыгушшукын пльэкыштэп.
Кытхыжыгъэр адрэ гъэхэм
зэрафмыдэр ары тигу кье-
рэр. Арэ щитми, лэжыгъэм
иуасе къаалтыныш, аш чы-
гулэжхэр ыгъэгушшожынхэу,
къинэу алъэгъугъэр хъаулые
мыхъунэу тэгүгъэ.

Охьтэ благъэм гъэбэжьюу,
лэжыгъэхэр ыгъэшшокхэу къе-
мышхымэ, гъэтхасэу халхыга-
гъэмэи узгэгушшон лэжыгъэ
бэгъуагъэ къамытыним Кош-
хэблэ районым ичыгулэжхэр
тещынхъэх. Пстэумки гектар
17000-м ехуу мыгъэ алхыгъ.
Аш щитшэу 7000 фэдизир ты-
гъэгъяз, гектар 9000-м ехуур
натрыф, соеу гектар 1000 хал-
хыгъагъ. Зилэжыгъэ игъом
чыгум эзгээришшугъэхэм, игъом
ишүшшегъэхэм ялофхэр
нахьышүх, огъум иегъэшхо
аригъэйрэп. Ахэм ятыгъэгъазэ
льагъ, къэгъэгъэ дахэ хуугъэ,
натрыфми зиэлтигъ... Ихэль-
ханки, чыгъэшшухэм яетынки
ауж кынагъэхэр ары гүгэлэ-
шхо зимыэхэр. Къемыхъимэ,
гъэтхасэхэм нахьыжэу ягъо
хъуныш, яухыжын жьеу ра-
гъэжээн фаеу хъуными тещы-
нхъэх.

Уахьтэр псынкшэу макло, ма-
ры шлэхэу бжыхасэхэм яхэль-
хыагуу къэсэшт. Ошх щит-
мыэлэ, чыгухэр лэжыгъэм
ихэльхан фагъэхъазырынхэри
къини хуущт.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Сурэтхэр йашынэ Аслын
тырихыгъэх.

цием мэкью-мэшымкэ иотдел
ипашш Семёгу Заур гүшүэгъу
тызыфэхъум. — Аухырэ илэс-
хэр пштэхэмэ, зы коц гекта-
рым, гуртымкэ лъытагъэу,
центнер 50-м къыщмыкхэу
кытхыжыщтигъэмэ, мыгъэ 46
— 47-м шокыгъэп.

Кымафэу куагъэр фэбагъэу,
осыр мэктагъэ нахь мышшеми,

щтыр ом изытет лъэшэу ельы-
тыгъ. Жъоныгъокэ мазэм и 11
— 12-хэм къащыублаг лэжы-
гъэм афэхүн, зыгъэшшокхын-
хэ икүн ошх къызафемышхы-
гъэр. Заур къызэриуагъэмкэ,
күшхэхэм нахь алэблэгъэ
Вольненскэ ыки Фэдэ псэупэ
койхэр ары нахь кызыщхы-
гъэхэр. Адрэхэм зэкэми хъэм,

коцым цэхэр кызыщархъошт-
хэ охтэ дэдэм огуу къафэхүн,
зэрар аригъэшшыгъ. Аш ыпкэ
кыкшут тхамэфити фэдизикэ
нахьыжэу лэжыгъэхэм ягъо
хъуи, йоныгъор рагъэжъагъ.
Пстэумки гектар 17108-рэ
бжыхасэу Кошхэблэ районым
иагъ. Аш щитшэу 1700-м хъэр
тырапхъэгъагъ. Аш иухыжын

апэ зыухыгъэхэм ашыц. Гуртымкэ лъытагъэу, зы гектарым
центнер 46,8-рэ къырахыгъ. Ильэс къэс зэрхабзэу, бжыхэсэ
рапсыри щыхальхэгъагъ, пстэумки гектар 586-рэ
хуущтагъэ. Аш иухыжыни
аухыгъ, зы гектарым, гуртымкэ
лъытагъэу, центнер 17 къы-
рахыгъагъ. Бжыхэсэ ко-
цэу гектар 15000-м ехуу ялагъ.
Гъубдж мафэм, бэдээгүм и
10-м ехуулэу аш щитшэу гектар
мини 2 имыкшупэу яухыжынэу
къафенэгъагъ.

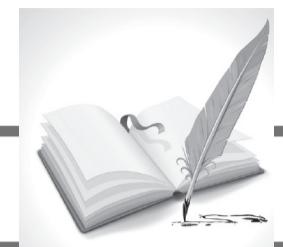
Заур кызыэриуагъэмкэ, му-
ниципальнэ образованием икьо-
джэ псэупэ койхэм зэкэми
къащырахыжыгъэхэр зэфэдиз
пломи хуущт. Анахыбэу, зы
гектарым центнер 60-м нэсэу
къизыхыгъэр Зыхээ Зураб зипэ-
щэ мэкьюмэш хъызметшапэр
ары. Ар Игнатьевскэ псэупэ
коим хэхьэ. Унэе фермерхэм,
гуртымкэ лъытагъэу, зы гек-
тарым центнер 55 — 57-рэ
къизыхыгъэхэр ахэтых, ау ахэр
бэ хуухэрэп.

— Хыныгъор зэрэкшутагъэм
зэрэштэу уасе фэпшымэ, ти-
мыгъэрэзэу тлон тльэкштэп,
къыуагъ Заур. — Пстэумки

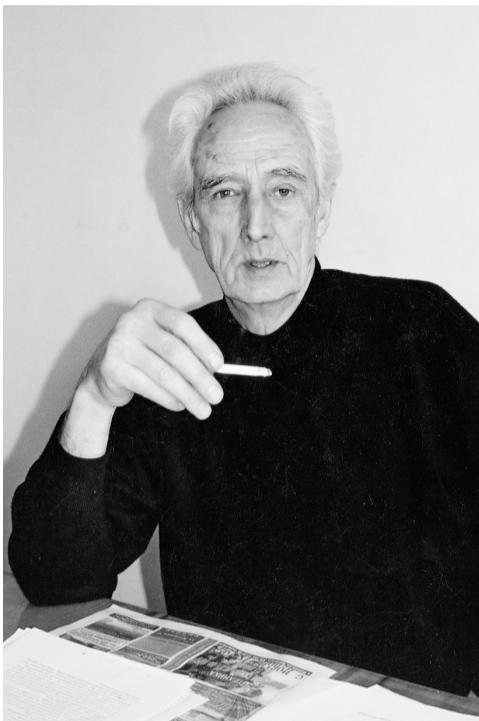

Къуекъо Налбай къызыхъугъэр ильэс 80 мэхъу

«Чыгур сыгу къышек! Окты...»

«Мафэр зыгъэнэфырэр тыгъэ, цыфыр зыгъэфабэрэр гугъэ» – джащ фэдэу игугъэнэфэу, фабэу емыджэнджэшэу усаклом игьогу кыхехы.

Анах гумәкүшхоу, гумәк хылтъеү цыфлъепкым иәр, илагъэр чышъхвашъом иышынгыз щырэхъатыныр, огуи чыгуи мамырыныр, гупшысәм ыкыуачә щәбзащәм дәмყылдыныр ары – кылошт джащыгүм усаклом иорәд зафә, ешушәзә цыфылпсәм, дәхагъэм иәммыр зыхэллъыр зекі фихышт аш.

Хэтрэ усакал мэкээ шъхьаф хэхыгээ
кэл тхэнэр регъажээ. Тыкъызтегүшүйэшт
усакал ымакээ хэхыгээ шынпкэу, дунээ
мэхъян образын зэрэклильхээрээр нэ-
рыльэгью иапэрэ тхыль кыыдэкы. Аш
зэрдягаль «Чыгур сыгу кыышеклокы!»
Кьюекьо Налбый ары зыфаторэр – я
ХХ-рэ лшэшгэгум ия 70 – 80-рэ ильэсчэм
тиадыгэ литературае кыыхэхвагь.

Итхыльэу къыдэктыйгъэхэм ацэ үеэлто
къодьиеми ымакъэ зэрэктыхыр къельта-
гъо: «Нэпкы фабэхэр», «Чэрэз чыыгхэр»,
«Огур зылэтыгъэр», «Ошъо чапэм нэсы
слапэ», «Псым ыхырыэ ыашхъ», «Гум
истафэхэр», «Күшхъэ ябг». Адыгаб-
зэкіэ тхыль тлох фэдиз, урысыбзэкіэ
тхыль зыхыбл: «Танец надежды», «Свет-
лый круг», «Звезда близка», «Продрог-
шая вишня», «Домик для детей», по-
востэу «Черная гора», романэу «Вино
мертвых».

Налбый прозэкли тхагъэ, драматургие
пылтыгъ, пьесэхэу «Шъэожьыемэр
Цэүнэнжьэр», «Пычы-оркъ зау», «Пысым
ыхыырэ ىуашхъэр», «Тятэжъым яорэд-
хэр», «Саусэрыкъо имашшу», «Сышшоль-
зэу, сышкугъэтэйтшыж», «Рыу, сибэцш
зыфилохэрэр Лъэпкъ театрэм ыгъеуц-
гах». Адара художественнаа фильмам

тъэх. Апэрэ художественнэ фильмэү «Гүгээм имэзах» зыцэу адыгабзэклэ тирахыгээм исценарие ытыхыг.

Налбый адыгабзэм рильхягэх пьесэхэү «Укрощение строптивой», «Хозяйка трактира», «Тартюф», «Ревизор», «Игз

трактира», «Гарюч», «Ревизор», «Иванов» зыціхэу Шекспир, Гольдони, Мольер, Гоголым, Чеховым атхыгъээр. Күеукъо Налбый иусэхэмрэ иста-
тьяхэмрэ гъэзетхуу, журналхуу «Друж-
ба народов», «Студенческий меридиан»,
«Советская молодежь» зыфилохэрэм
къарыхъагъэх, иусэхэм ашыщхэр орэ-
дышшом ралъхъагъэх, ашыщхэри грузин-
ынбзэклэ, болгарыбзэклэ, чехыбзэклэ,
тихбзэклэ, сербсбзэклэ

тыркубзээкээ зээрдээсэйгээх.
Күеекъо Налбый Адыгэ Республикаэм искуствэхэмкээ изаслуженэ юфышээшхуагь, Адыгэ Республикаэм и Къара-лыгъо премие илауреатыг (2002). 1974-рээ ильясым къышгэжъэжъгаа Урысые Федерацаем итхаклохэм я Союз хэтэгъиг.

Адыгэ поэтхэм лъэужуклэу хахыгээ философскэ поэзием Къуекъо Налбый пашэ фэхъущтыми ашлэштгыгээп я 80-рэ ильэхэм тхэным пышэгээ ныбжкулкэхэр аш «еэзэрэгъеклухуу» заублем. Ащ лъынпытэу а къэзэрэуగъоирэ купым иегъеджаклоу, игъэсаклоу Налбый хъугъэ, хэти ылорэм емыпхыгъэу, ежь ишлөшь ар зэрыгъуазэштыгъэр, ежь зэрэзыфимыгъэгъужырэм фэдэу ар тхэрэ пстэуми афэпхъэшагь. Поэзием игъэклотыгъэу ўзизэлльашлэрэ усаклохэм – псаухэмийшымылэжжэхэм – яхылгагъэу мыгумэхыгэу мырэущтэу къылон ылъэктыштыгъэ: «Ащ итхыльхэм усэ шылыкъэу пышы горэ къахэпхын плъэктыш нылэп». Нэшлөштгыгэклэ, литературнэ eklonlaklaklэ ар льтэтгоягъэ, съда пюмэ джащ фэдэ гүшүлэх пюми хүшт ежь ытхыгъэхэм къариуяллэштгыгъэхэр. Ашкэ – поэзиер хэгъэушхъафыкыгъэ дунай, ар нафэу орэдьлоу, къэшьуаклоу, нэшхъэеу арь къызэрэзышшуигъэштырэр. Зэфэхьысыж пышымэ, Къуекъом итхыгъэхэм уахээ гупшисыхъээз къэплон плъэктышт – ипоэзие чынэлъэ гъэнэфагь, планетэшхъаф, ежь къыхихыгъэ шъохэмкээ маκъэхэмкээ, мэхэмкээ мэпсэу. Налбый гуфаплъэу дунаим хэппльэнэу тыриубытагь – псэм, чыгум, дунаим, цыфим, чыгым, къэгъагъэм, къэктырэ пстэум хъэцэл-плацлэхэм е псэушхъэхэм яады рабьлоу умыльгъурэр штагъэу. Дунаим ежь цыфир арымэ, псэуплэ шхъајэу альйтээз, зэкэ дунаим тетхэр цыфимыклоцы Ѣщсэхэмэ? Цыфим ынэ къын пэшиофэгъэ хъэцэл-плацлэ цыклю къын бытмэ шлоигъу, ау хъэцэл-плацлэр цыфэр къычлэхэмэ? Джэгуклэ гора ар? Джэгуклэ ар пэчыжь. Философскэ гупшисэйн зыпкырыль мэхъэнэ купклэу, уахъя тэмрэ чыплэмрэ зынэмсигъэхэ шэ

Күекъо Налбай Адыгэ Республикаем искуствэхэмкїэ изаслуженэ ЙофышІешхуагъ, Адыгэ Республикаем и Къарапыгъо премие илауреатыгъ (2002). 1974-рэ ильэсүм къыщегъэжъагъэу Урысые Федерациием итхакІохэм я Союз хэтыгъ.

щытыгъ. Ау сыйд фэдэ дуная? Ежыр шылыкъэмкі ар гъеунэфыгъэу щытыгъэп. Къэугушысыгъэу ара? Ары. Гупшысэ псынкэу ара? Ары. Егъэльекыгъэу ара? Ары адэ. Чыигум идуная е шыхьашлокла? Io хэмьылтээр ары. Ау зытет шылыкъэмкэ, а зыцэ къетлгээ шлэнэгъэхэм ашыщ гореми щигъээзыен ымылтэкынэу щытыгъэп иусэхэр къыхаутыхэу зэрэрагь-жьагьэм льыпытэу усэ зэхэльханым ичылпэ нэкхэр къешлэкыгъэ хуягъаэ. Хэта аш зэкэми анах ыгу рихыэр, хэта адирэхэм атхыгъэхэм ашыщэу ыгу нахь пэблагъэр? Зыгорэхэр нахь гъэнэ-фагъэу къыдгурынёним иамал къеты критикэу Вадим Дементьевым фитхыгъаэм: «Я XIX-рэ ллэшлэгъумкэ Лермонтовыр адирэхэм нахь къахэсэхэй. Плонэн хъумэ, сэ гу зылыстагъэр фаштхээр урсэ поэтхэм ары дакшын-

фэшьхъаф урыс поэтхэм, ары пакиошь, Пушкинри зэрахэтэу, Лермонтовыр адыгэхэм нахь апэблагь. Блок «Сыгу екүгъэу» бэрэ сыхэтыгь, джы ар нахь тэрэзэу кызыгурлыо шүү сэльэгъу. Маяковскэр зэклемэ авшээ сшээ сиклэсагь ильяс пышыгүлтф фэдизэ, сэмшэ сыщэлэфэ ар шүү зэрэслэгъущтыр. Чэзыу-чэзыу сиғу рихыштыгъэх Есениныр, Ахматовар. Цветаевар. Ахэр зэрэсигүүсэхэу фае.

Щылэнгъэм идэхагъэ агъэкюдийн зэральэкыщым, джа «Зыгорэу» зы пашхъэ цыфыр щыамалынчээм игурышэ-гупшысэ гумэкыгьто усаклор зэллийн убытыгъэ. Джащ кыхэхкэу чэрэз чыгынчээ хэм хатэр къабгынэшь, зыдаклохэрэм хэти щымыгъуазэу дэккых, сидэу зааны фишыгъекли, яльэгүгъекли, ахэм къари тээгээзэжын ыльэкыгъэп:

хэлтэу кважа вэль ба ёштыг б». Усаклом анах мэхъянэшго зэртийрэ ляагьор къэдготьгэу къытсхэхуу – ар ицыфы япс ары. Шыныкъэмкіэ, тэ тышэххуу гэу къыччэкынки пшіштэп – ар лъэгьо къодыгу щымытэу, гъогу нынджэг вунг вэрг шүгүүтэг вунгийн вэрзимынжэкьеу къызэрэнэрэр, нэфынэмэр фабэмэр зэрэбзэхыхэрер; «Дэйкх си щагу ахэр, губгьюм сыйкыранэрэм фэдэу дэйкхы ыкы дунаим зи темытжым фэдэу къысщэххуу».

ар лэгээ хэдэгсүү цынхтуу, гэвч шуьамбгоу щытынкі мэхүү; ар пчыкілэ нэйзүүлэлтэй уашьом кыыхэхүпсکи, иктыхъэктэ тхыгъэ афиши, гъашлэу кло- сэжжыгъэр арынкі хүн; ар тыгъэу, чэрэз чыиг хатэу ежъэжжыгъэр арына? Хэтэуи, сыйдэүи хүн ыльэкыщт, ау гъэнэфагъеу ар лъагьоу, гъогоу, уашьом ридзыгъэ лэгэупкъопсым ишъольырэу, нэмыкіл пкыыгьо гъэнэфагъэ гореу щытэп. Ауми, усаклом ицыиф ыпсэ мыкылосэжжын мешшотхуабзэу — лэжжаклоу, гъэспаклоу, фену калесхчуу?

Дунаим үхэсгыгъэ хабзэхэр зэрээзеб гырызхэрэм гумэкыгъорэ упчэрэ щэхъу кялкырыкырырэп.

Ухэсгыгъэ хабзэхэр зэукохэм, пэубли кіеухи имылжжэу поэтыр къэнагы зэкэми яупчы, ау хэти джэуап кырилтырэп, сыда пломэ джэуапыр къэзитын фаер ежьыр, сыда ежь ывшье ифэн ыльэкыщтыр, гъэретынч, клочладж гугъеплэ закьюу къэнэжжырэп ежь-ежжырэу чэрэз чыигхэм «адэжь» кыыгъэ

зэжьмэ ары ны! Эп. Ау сыдэуштэй? Сыд амалк!?

Зэкімэ апае пшъедэкырж зыхырэл Цыфыр ары! Къуекъом ишлошыкіе, анах зэщиқъоныгъешхокіе льытэгъэн фәаехэр цыфым ыпсэрэ ыпкышъопре къяхуулэхэрэй ары. Мы охътэ благъэхэм дунаим зы лъэпкъ горэ теклодыкыимэ, ар апэрэ чэзыю цыф лъэпкъыр ары. Сыда усаклом зэкіе къэзыцуухъэрэм пос кызыклигъакіэрэр – чыигхәми, күшъхъеми, псыхъохәми, жъуагъохәми, уашьоми, посушъхъэхәми, бзыухәми, нәмыкіхәми? Сыда пломэ зэкіе пос зыптыхъэри зыптымитхъэри зыптыльхъэр цыфым ишэжь, иакыл, щыләнгъэм ылъапсэ зыгъэпытэрэ гъэретыр рагъэгъотыжынхъэр, ащ ышъхъэ зэщиқъуагъэ зэкіе лъэпсекъодэу римыгъекъодыкыныр ары. Ареүштэу зэрэхъугъэм къыхэкіе цыфыр къегъэнэжкыгъэним фэгъэхыгъэ бенэнигъэр лъэшэу зэпекъудынгъэу, дунаир ыпекіе зэрэлтыкыуатэрэм 1әпшілэгъушхоу шыхъув.

«Сыфэкло цыфым» — джары Н. Күүекъор зэрдажагъэр ежь итхыгъэхэм аышыг горэм, аш поэмэ шъуашэ ил. Сыдэуштэу цыфыр къэгъотыгъэн фая? Сыда шэгъэн фаер дунаим къызылтехъом зэрэштыгъэм фэдэу Цыфыр хъужынным паэ? «Сыфэкло цыфым», — elo усаклом. Зэрэхъурэмкэ, Цыфыр зычыпэ горэм щыл, аш ыдэжь кіорэр зыфакіорэр ежьыри цыфы хъумэ шо-игъошь ары. Космосыр ахэкірыэр игупшиясэхэм. «Тыдэ сыйпщэшт?» — «Сыгу уисцщэшт», — ретыжбы джэуап «къыдэгүшциэу къызышчигъешырэм». А «Зыгорэр» бзыункыи, чэрэз чыгынкыи, ары паклошь, ежь Мефистофель шылыкъэр арынкыи хъун. Ау арынкэ енэгүягъор зэкэ зэрэпсау дунаир — гъощагъэр, Ышлой-льшлойр, гъэблалыэр, чыланлалыэр, чылбай-къылбеклок, зишиклагъэр ары.

...Гу мыгъор сшыгъэ дунэе пыльца-
піэ,

Ау сэцтэ: пыта шъюло дунаем ыпшъаплэ?

Ауми, лъэкъышхо зиlэр, акъылышлор, цыиф шъыпкъэр къызэррагъотыщтымкэ гүгъаплэ щыl. Ау ошъуапщэхэм акъогъоп, къушхъэхэм акыбэл, мэз цунэп ар къызыщаагъотыщтыр – ежь чышишхъашью зыщыпсэурэм цыифхэм ахэтэу Цыиф шъыпкъэ хъужкъышт.

ЩЭШІЭ Щамсэт.

(Джыри къыкىэльзыкюшт).

Хэкужым къэзыгъэзэжыгъэм и Маф

Шышхъэлум и 1-м агъэмэфэкъищт

Хэкужым къэзыгъэзэжыгъэм и Мафэ шышхъэлум мазэм и 1-м Адыгэ Республикэм щыхагъэунэфыкъищт. Йофтхъабзэм изэхэшэкъо куп иятлонэрэ зэхэсигьо джирэблагъэ Мьеңкъуапэ щыкъуагъ.

Адыгэ Республикэм лъэпкъе йофтхъемкъе, іеклийн къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъегъухэм адирялэ зэпхыныгъэхэмкъе ыклийн къэбар жуугъэм иамалхэмкъе и Комитет итхаматэу Шыхъэлехъо Аскэр мэфэкъир игъэкъотыгъэу зэрхагъэунэфыкъищтрын къыуагъ. Филармонием иччынатэу пчагу дахуу щагъэпсыгъэм мэфэкъир щыкъошт. Концертным тиарист цэрилохэу Дзыбэ Мыхъамэт, Быткъо Азэмэт, купхэу «Ошыутенэр», «Абрекхэр», нэмийкхэрийн къырагъэблэгъагъэх. Испэласэхэм ялошлагъэхэр зэхахъэм къыщаотэшт. Адыгэ джегу-

шокъе мэфэкъир аухышт. Зэхэшэкъо купым изэхахъэм къащыгушылагъях Шыуапцэкъо Аминэт, Лымыщэкъо Рэмэзан, Стлашыу Яхъер, Гүклэл Асхад, Хасани Мыхъамэт, Хыдзэл Абдулах, Клемеш Светланэ, Нэгъой Азэмэт, Лиана Баяновар, Мурад Гощльял, Амурэ Рузанэ, нэмийкхэрийн.

Режиссерэу агъэнэфагъэр Нэгъой Азэмэт, ансамблэу «Абрекхэр» адигэ джэгум нахь фэгъэзэгъэшт. Зэхэшэкъо купым изичээзу зэхахъэм йофтхъабзэм зэрэфхэхьазырхэр къыщаотэшт.

САХЫДЭКЬО Нурбий.

Къэбэртэе-Бэлькъарым щыкъэбархэр

Бзэм нахь фэгъэхьыгъэу

Мэкьюогъум и 30-м Анкара (Тыркуер) пэгъунэгъу адигэ чылэу Нарткалэ Дунэе Адыгэ Хасэм и Хэсашхъэ хэтхэм язичээзу зэлукъе щырекъохыгъ. Аш хэтигъэх Тыркуем, Сирием, Иорданием, Израиль, Европэм икъералыгъохэм, Къэбэртэе-Бэлькъарым, Къэрэшэе-Щэрджэсэм, Адыгейим, Краснодар, Ставрополь крайхэм ашылэжьэрэ Адыгэ Хасэхэм ялтыкъохэр.

Зэхахъэм къеклонлагъэхэр алэ Тырку Республике

ликэр зыгъэпсыгъэу, аш иапэрэ президентэу Ата-

турк имавзолой щылагъэх. КАФФЕД-м итхаматэу

тэу Хэгъундэкъо Яшар-ре ДАХ-м итхаматэу

Сэххурэкъо Хяутийрэ къэхъээштээ іерамхэр Ататюрк икъашхэе тыральхагъэх, аш ыуж мавзолеим зышаплыхъагъ.

Зэлукъе йофтгыуипши щихэпльэнхэу щытгыгъэх. Ахэм ашыщ: адигабзэм иооф фэгъэхьыгъэу лыпльяко куп зэхэшгээнэйр, аш ыльэнэйкъох щылэгумэхъохэр зэхэфыгъэнхэр, Шам щыпсэурэ адигэхэм ялоф зытгырэхэх къэзигъэзэжьыгъэхэр аш зэргупсэфилэхэрэмрэ. КАФФЕД-м ялошлагъэу илэх фэгъэхьыгъэу къэгүшциагъ Хэгъундэкъо Яшар. Джаш фэдэу зэлукъе къеклонлагъэхэр тегущылагъэх химэе чыгум щыпсэурэ ныбжыкъе химэе Урыснэем иапшээрэ еджапэхэм зэращеджэштхэм,

Адыгейим, КъБР-м, КъЩР-м ашылээ зыгъэпсэфыпшэхэм химэ къэралмэ ашыпсэурэ къэлэцыкъуухэм зыэраращгэпсэфыщтим, ДАХ-м ия XXII-рэ Конгресс зэрээхашэштим, нэмийкхэми.

Тыркуем щылэжъэрэ Кавказ Хасэхэм яфедерации (КАФФЕД) зэхэзыга гъэхэм ахэтгыгъеу, ильэсэйбэрэ аш итхаметагъеу, хэхэс адигэхэр ахэмькодэжынхэм зиштээнигээ зэрэштэу зытгыгъэу Хяаткъо Аслын иунашо еблэгъагъэх Сэххурэкъо Хяутийрэ Хэгъундэхээ Яшаррэ. Гъэхагъэу льепкъимкъе илэхэм афеш ДАХ-м и Щытхуу тхылэрэ тамыгъэ шыхааэрэ аш ратыгъэх.

НЭШЭПҮҮДЖЭ Замир.

Китайм иллыкъо куп Мьеңкъуапэ къэкъошт

Мы къэралыгъом ит къалэу Цюаньчжоу иллыкъо куп мы тхамафэм Мьеңкъуапэ къэкъошт. Аш хэтиштых муниципаль-нэ лъэпкъ конгрессым ыклийн правительствэм, бизнес-сообществэм ялтыкъохэр.

Інэх хуреэ шыкъэм тетэу къошт йофтхъабзэм экономикэмкъе, сатыумкъе, гъэсэнгъэмкъе ыклийн наукэмкъе, культурэмкъе лъэнэйкъохэр зэрээдэлэжьэнхэ альэкъищхэр щагъэнэфэштых. Зэлукъе пшээрэль шыхааэрэ илэштэйрэ Мьеңкъуапэрэ Цюань-

чжоурэ ныбджэгъуныгъэ зэфынтыкъе азыфагу ильйиним фэгъэхьыгъэ зэзэгъынгъэм зэдүкъэхэнхэр ары.

Джаш фэдэу Мьеңкъуапэ ипредприятие пэртихэр къаклухъанхэр, ахэм ялошлэн зэрээхашэрэм зыщагъэгъозэ-

нэу агъенафэ. Республикэм икъэлэ шыхааэ иадминистрации къызэрэшыхагъэштээ юшылагъэмкъе, Мьеңкъуапэрэ Цюаньчжоурэ язэпхыныгъэ гъэлтигъээнэмкъе амалшүхэр щылэх. Аш къылкъырыкъихээ къэлиттум азыфагу ныбджэгъуныгъэ илтын

фэгъэхьыгъэ зэзэгъынгъэм зэдүкъэхэнхэр лъэнэйкъохэм унашьо ашыгъ.

— Адыгейим икъэлэ шыхааэрэ Китайм имегаполисрэ зэгүрүү-ионигъэ ыклийн ныбджэгъуныгъэ азыфагу иль. Йошлэним, бизнесим альэнэйкъох ѿпытэу

алэкъэлтэйкъе къэлиттум ялтыкъохэр пчагъэрэ зэхъожыгъэх. Тапэкъе зэрээдэлэжъэнхэ альэкъищхэм язэнэфэнкъе юфышо ашлагъ, джы ар щылэгъэм щыпхырашын гухэль щылэгъэм — къеты мэрием ипресскъулыкъу.

Адыгэ Республика и Закон

Адыгэ Республика и Закон «Мэшлөгъеклосэ кулыкъум иофыгъо заулэхэм язэшлөхын ехыллагъ» зыфиорем зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республика и Закон «Мэшлөгъеклосэ кулыкъум иофыгъо заулэхэм язэшлөхын ехыллагъ» зыфиорем зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республика и Закон «Мэшлөгъеклосэ кулыкъум иофыгъо заулэхэм язэшлөхын ехыллагъ» зыфиорем зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ зыфиору N 30-р зытэтуу 2011-рэ ильэсийм шышхъэум и 8-м кыдэкыгъэм (Адыгэ Республика ихбэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2011, N 8; 2013, N 11) мы кыккэлтыккорэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

а 1-рэ статьям хэт гүшүэхэу «Мэшлөгъеклосэ кулыкъум иофыгъо заулэхэм язэшлөхын ехыллагъ» зыфиорем ачылпэкэ гүшүэхэу

«Федеральна закону N 100-р зытэтуу «Мэшлөгъеклосэ кулыкъум иофыгъо заулэхэм язэшлөхын ехыллагъ» зыфиору 2011-рэ ильэсийм жьонгуякэл и 6-м кыдэкыгъэм» зыфиорем тхыгъэнхэу;

я 2-рэ статьям иа 1-рэ пункт мыш тетэу тхыгъэнхэу:

«1) Адыгэ Республика и Закон изаконхэр штэгъэнхэр;»;

3) я 3-рэ статьям:

а) а 1-рэ пунктым хэт гүшүэхэу «Цыифхэр яшлонгионгъеклосэ мэшлөгъеклосэ кулыкъум хэгъэхэгъэнхэр» зыфиорем ачылпэкэ гүшүэхэу «мэшлөгъеклосэ кулыкъум иофышэхэр» зыфиорем тхыгъэнхэу;

б) я 2-рэ пунктым хэт гүшүэхэу «Общественнэ объединениехэр» зыфиорем гүшүэхэу «мэшлөгъеклосэ кулыкъум иофышэхэр» зыфиорем ахэгъэнхэу;

хюжыгъэнхэу;

4) я 5-рэ статьям иа 1-рэ Iахх хэт гүшүэхэу «мэшлөгъеклосэ кулыкъум хэхээрэе общественнэ объединениехэр» зыфиорем ачылпэкэ «Цыифхэр яшлонгионгъеклосэ зыхэхэхэрэе мэшлөгъеклосэ кулыкъур» зыфиорем тхыгъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законим куачэ иэ зыхъурэр

Официалнуу кызыыхаутырэм ыуж мэфи 10 зытешлэкэ мы Законим куачэ иэ мэхь.

Адыгэ Республика и Лышхъэр Къумпыл Мурат

К. Мыекуапэ, мэкуугъум и 28-рэ, 2018-рэ ильэс N 161

Адыгэ Республика и Закон

Адыгэ Республика и Закон «Административнэ хэбзэукъоныгъэнхэм яхыллагъ» зыфиорем зэхъокыныгъэнхэм фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республика и Къэралыгъ Совет — Хасэм 2018-рэ ильэсийм мэкуугъум и 20-м ыштагъ

фэдэ зэхъокыныгъэнхэм фэшыгъэнхэу:

1) я 71-рэ статьяр хэгъэхъогъэнэу ыкли ар мыш тетэу кытэгъэнэу:

«Я 71-рэ статьяр. Адыгэ Республика и Къэралыгъ быракъ я Адыгэ Республика и Къэралыгъ герб мыхъунэу зыдэзеклохэкэ»

Адыгэ Республика и Къэралыгъ быракъ я Адыгэ Республика и Къэралыгъ герб мыхъунэу дэзеклохэрэе административнэ тазыр атыральхээ, цыифхэм — сомэ 2500-м кыщегъэжъагъэу сомэ 5000-м нэс, Ынатлэхэр зыыгъхэм — сомэ 5000-м кыщегъэжъагъэу сомэ 10000-м нэс, юридическе лицэхэм — сомэ 7000-м кыщегъэжъагъэу сомэ

120000-м нэс тазырэу арагъэты.»;

2) я 19-рэ статьям иа 3-рэ Iахх хэт гүшүэхэу «я 7-рэ, я 9-рэ, я 10-рэ, я 18³-рэ статьяхэм» зыфиорем гүшүэхэу «я 7-рэ, я 7¹-рэ, я 9-рэ, я 10-рэ, я 18³-рэ статьяхэм» зыфиорем кэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законим куачэ иэ зыхъурэр

Официалнуу кызыыхаутырэм нэуж мэфи 10 зытешлэкэ мы Законим куачэ иэ мэхь.

Адыгэ Республика и Лышхъэр Къумпыл Мурат

К. Мыекуапэ, мэкуугъум и 28-рэ, 2018-рэ ильэс N 165

Адыгэ Республика мыльку зэфыщтыкIэхэмкIэ и Комитет инашъу

2001-рэ ильэсийм тигъэгэзэм и 21-м аштэгъэ Федеральна закону N 178-р зытэтуу «Къэралыгъ, муниципальнэ мылькур приватизацие зэрашырэм ехыллагъ» зыфиорем, Адыгэ Республика и Закону 2016-рэ ильэсийм тигъэгэзэм и 29-м аштэгъэу N 32-р зытэтуу «2017 – 2019-рэ ильэсхэм Адыгэ Республика и Къэралыгъ быракъ я Адыгэ Республика и Къэралыгъ герб мыхъунэу зыдэзеклохэкэ»

1. Кадастрэ уасэм игъненфэнкэ ыкли аукционхэм язэхщэнкэ отделым къэралыгъо мылькур приватизацие зэрашырэм фэгъэхъигъэ хэбзэгъэуцугъэм тетэу Адыгэ Республика и Къэралыгъо мыльку ыщэнэу:

1) приватизациемкэ шапхъэхэм (гуадзэу N 1-м);

2) Комитетым кытыгъэ къэбарын (гуадзэу N 2-м) адиштэу.

2. Мы инашъор зэрагъэцаклэрэ тхъаматэм игудзэу А.М. Ыашхъэмафэй гүнэ льифинэу.

Комитетым итхъаматэу И.П. БОЧАРНИКОВА

К. Мыекуапэ, мэкуугъум и 5, 2018-рэ ильэс N 247

Адыгэ Республика иофшIэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ инашъу

Адыгэ Республика иофшIэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Яунэ исхэу ясоциальнэ фэло-фашизхэр зэрафагъэцэлэштхэм фэгъэхъигъ» зыфиорем зэхъокыныгъэнхэм фэшыгъэнхэм ехыллагъ

Джирэкэ куачэ зиэ хэбзэгъэуцугъэу Ѣнэм диштэнным пae **инашъо сэши**:

1. Адыгэ Республика иофшIэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Яунэ исхэу ясоциальнэ фэло-фашизхэр зэрафагъэцэлэштхэм фэгъэхъигъ» зыфиору 2015-рэ ильэсийм шышхъэум и 27-м кыдэкыгъэм гуадзэм диштэу зэхъокыныгъэнхэр фэшыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым:

— мы инашъор Адыгэ Республика иофшIэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ исайтэр Адыгэ Республика и Къэралыгъо хабзэ итгэцэлэхээ кулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтэр аригъэхъанэу;

— мы инашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», джащ фэдэу мазэ къэс кыдэкыгъирэ тхыльэу «Адыгэ Республика ихбэзэгъэуцугъэ зэхэу-гъоягъэхэр» зыфиорем къащыхиутынэу;

— Урысые Федерации ишьольырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным пae мы инашъор Урысые Федерации юстициемкэ и Министерствэ Адыгэ Республика и Къэралыгъо и Гъэорышлапэ Ыашхъэхъанэу;

— мы инашъор итгэцэлэн зэрэкторэм сэ сшъхъэкэ сийлэгэлэнэу пшъэрэиль зыфэсшыжы.

3. Мы инашъор итгэцэлэн зэрэкторэм министрэм игуадзэ льыгэлэнэу пшъэрэиль фэшыгъэнэу.

4. Официалнуу кызыыхаутырэм ыуж мэфи 7 зытешлэкэ мы инашъор куачэ иэ мэхь.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

К. Мыекуапэ, мэкуугъум и 21-рэ, 2018-рэ ильэс N 180

Адыгэ Республика иофшIэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ инашъу

Врачым къафыримытхыкыгъэу наркотикхэр зыгъэфедэрэ цыифхэр щылэкэ-псэуклэ тэрэзым хэцжэхъигъэнхэмкэ иофхъэбзэ заулэхэм яхыллагъ» зыфиору N 71-р зытэтуу 2018-рэ ильэсийм мэлыгъэфьум и 23-м кыдэкыгъэр гъэцэлгэхъэе хууным пae **инашъо сэши**:

1. Мы кылэлтихъохэрэр ухэсигъэнхэу:

1.1. Врачым къафыримытхыкыгъэу наркотикхэр зыгъэфедэрэ цыифхэр щылэкэ-псэуклэ тэрэзым хэцжэхъигъэнхэмкэ иофхъэбзэ заулэхэр гуадзэу N 1-м диштэу;

1.2. Врачым къафыримытхыкыгъэу наркотикхэр зыгъэфедэрэ цыифхэр щылэкэ-псэуклэ тэрэзым хэцжэхъигъэнхэмкэ иофхъэбзэ сертификатыр зэрараташт тхылтыр гуадзэу N 2-м диштэу;

1.3. Врачым къафыримытхыкыгъэу наркотикхэр зыгъэфедэрэ цыифхэр щылэкэ-псэуклэ тэрэзым хэцжэхъигъэнхэмкэ иофхъэбзэ заулэхэм язэшлөхынкэ сертификатыр аратыщым гъэцэлгэхъэе илэштыр гуадзэу N 3-м диштэу.

2. Къэбар-правовой отделым:

К. Мыекуапэ, бэдзэогъум и 3, 2018-рэ ильэс N 186

Искусствэр — тибанийгъ

«Налмэсым» Ильягъохэр нэфынэх

Дунэе фестиваль гъешлэгийн Канадэ икъалэу Галифаксэ щыгуагь. Бразилием, Германием, Иорданием, США-м, Кением, Австралием, Сингапур, Урысыем, нэмэгдхэн якъэралыгъо ансамблэхэр зэхахьэм хэлэжьагъэх.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо академическэ къэшьокю ансамблэу «Налмэсым» Урысыем ыцэктэ фестивалынрагъэблэгъагь. Дзэхэм яоркестрэхэм я Дунэе фестиваль «Налмэсым» зэрэштиуджыгъэм, Израиль ыкчи Тыркуем фестивальхэу ашыклохтхэм зэрхэлэжьэштим къагъэгүйнэ тшоигъоу купым ихудожественнэ пащэу, Адыгэ Республикаем инароднэ артистэу, Пшызэ изаслуженнэ артистэу Хъоджэе Асплан тыгъуасэ туулагь.

— Ятлонэрэу Дунэе фестивалын тыхэлэжьагь, — къелуватэ Хъоджэе Асплан. — Концерт хэхэгъэм къыщытшыгъэ къашьохэр зэхэшаклохэм, къитэплыгъэхэм лъэшэу агу рихыгъэх. Лъэпкъ искуствэм идэхагьэ ядгээлэгъу тшоигъоу къашьоу къэтшытхэм пешорыгъэшэу тягупшиасагь.

— Сыда анахьэу къыдэшьультаагъэр?

— Адыгэхэр къэралыгъо 55-м къехьумэ ашэпсэух. Тильэпкъ къылгыгэ гъогур, ишэн-хабзэхэр къашьохэмкэ къызэрэдгъэлэгъоштхэм юф дэтшагь.

— Къашьоу къыхэшьуухыгъэхэм тащыгъэгъуазэба.

— Къэшьо зэхэтэу іэкыб къэралыгъо арысхэм афэгъэхыгъэр, «Си Адыгей» зыфиорэр пчэгушхом къыщытшыгъэх.

— Аслан, къашьом ыбзэкэ къэлтэн плээкыштыгъунэ иэп.

— Ар къидэлтыги, тильэпкъ ишэн-хабзэхэр нахьышлоу къызэрэдгъэлэгъоштхэм түпилыгъ. Адыгэ шуашэм идэхагьэ, ар зэрэзепхъаштим, фэшхъафхэм татегуши-лэ зыхьукъэ, адыгэхэм яблекъыгъэ уахьтэ къыщегъэжьагъеу неуущре мафэм тельтэгъэ искуствэр концертхэм ахэтэвхахьэ.

— Иорданием къыгъэхэр фестивалын щыла-гъэх. Гүшүэгъу шүзэфэхьу-гъэб?

— Къэралыгъо зэфэшхъафхэм тащэпсэуми, тубзи, тишэн-хабзи зэрэзэфэдхэр Бразилием, Австралием, нэмэгдхэн къарыкыгъэхэм агъашлэгъуагь. Пачыхъэм иухумаклохэр адыгэх, тильэпкъ шуашэ ашыгь. Нахыпэки түзэлкэу къызэрэхэгъыгъэм фэш къэбарэу къызэфтиотагъэр ма-кэл. Нэхээлэл сурэтхэу артистхэр ягысэхэу атырахыгъэхэр Интернетмэд дунаим щальгыгъэх. Тильэпкъ нахьышлоу тида щашлэнимкэ аш фэдэ зэлкэгъуухэр лъэшэу тищыклагъэхэр тэлтэйтэ.

— Адыгэ къашьор къэзьышы-хэрэ артистхэр Хакъуй Анжелика, Бэрзэдж Дианэ, Къулэ Алый, Едыдж Гушао пчэгум къизихъэхэкэ, йэгутеошхокъэ къалэгъокъы.

— Къашьом поэ къыпагъакъэ, купкъяу илэм лъээсэх. «Си Адыгэ-им» хэлэжьэрэ артистхэр бэ мэхъух. Зэклэми лъэпкъ искуствэр агъедахэу сэлтэйтэ. Къашьоу «Зэфаклор» къэзьышыхэу зыцэ къеплиагъэхэм хэушхъафыкыгъэ пшээрэлхэр агъэцакъэх. Ансамблэм изэхэтикэ къашьом къыщытэгъэлэгъагь.

— Нэппэлэгъу закъокъэ, къашьом щыщ пычыгъомкэ артистым къылотэн ыльэкыштыр къэбарышу.

— Ары. Ашкэ тиартистхэм тафэрэз. Адыгэ Республикаем икъэралыгъо гъэпсикэ щынэнгъэм зэрэшыптиагъэр фестивальхэм, фэшхъаф зэлкэгъуухэм къаэшы.

— «Налмэсым» икъэрэкъу-гъогу чыжэ техъащ. Хэта шууезыгъэблэгъагъэр?

— Адыгэ культурэм и Дунэе фестиваль Израиль щыклощт. Тильэпкъэгъуухэу Кфар-Камэ, Ри-хъание ашыгысэхэрэм ямызы-кьюу, урысхэу, джурхэу, нэмэгдхэн Иорданием исхэм талуклэшт, концерт къафэттышт.

— Бэ шъохъуа?

— Нэбгырэ 61-рэ Израиль maklo. Зэлкэхэр гъешлэгъон хүүхтхэу тэлтэйтэ. Эстрадэ купэу «Ошутенэм» иорэдьоу, Адыгэ Республикаем изаслуженэ артисткэу Даутэ Сусанэ «Налмэсым» итгусэу фестивалын лъэпкъ ордэхэр щигьеуцтых.

— Израиль ыуж Тыркуем шуукощт.

— Абхазын тырагъэблэгъагь, ау сицээрэп юфыр зэрэхьуцтых. Адыгэ культурэм и Дунэе фестиваль Тыркуем щызэхашэ, аштымыкэ хүүхтэп.

— Къашьоу къэшьушыхэ-эрэг тигуу рехых, кээжуу гэцэцтхэм шууягупшиисэнэу игье шууефэбэ?

— Республикаем и Лышхъязы Къумпъыл Мурат, Правительствэм, Парламентым тафэрэз, зэхэшэн юфхэмкэ йэпнээтуу къит-фэхъухээз, тильэпкъэгъуухэм ягъэцэлээн нахь ѹашхэх мэхъу. Бжыхъэм адыгэ шуашэм и Мафэ ихэгъэунэфыкын «Налмэсым» фэгъэзэгъу щыт, аш тишигъуу зыфэтэхъязыры.

— Аслан, юфыгъуабэ шуу-пекэ щыл, шууягупхэлъышуухэр къижуудэхъунхэу шууфэтээ.

— Тхъаугъэпсэу. Сурэтим итхэр: Адыгэимэрэ Иорданиемэ якупхэу Канадэ щызэлкагъэхэр.

Футбол. Дунаим изэнэкъохуу

Тхъаумафэм аухыщт

Дунаим футболымкэ изэнэкъохуу бэдээгүйн и 15-м Москва щаухыщт. Джэрэз ыкчи дышьэ медальхэр зыхыщхэр шэмбэтым ыкчи тхъаумафэм къэнэфэштых.

Финалныкъом Франциер 1:0-у Бельгием щителийн, дышьэ медальхэр афэбэнэнэу фитииньгъэ иэ хуугъэ. Финалым хэфэрэ

командэм, анахь маклэмэ, тыхын медальхэр фагъэшьошштых.

Тыгъуасэ Англиер Хорватиет дешлагь, теклонигъэр къидэзыхы-

гъэр финалым хэхьагь. Урысыем дунэе зэнэкъохуу узынэпшэу зэрэшыгъуагъэр спортым итарихъ инэклюбгохэм ахэклоклэштэп.

Нэклюбгъор зыгъхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкчи къыдэзы-
гъэкъирэр:

Адыгэ Республикаем лъэпкъ Юофхэмкэ, Йэкыб къэралхэм ачы-
псурэ тильэпкъэ-
гъухэм адыярээ зэхъи-
ныгъэхэмкэ ыкчи
къебар жуугъэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыд-
щи: 385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэкъэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлхэр, шрифтыр
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэхъигъэлжийн.
E-mail: adygoe@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысы Федерацием
хэутын Юофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкчи зэллы-
гээсэхэй амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэлоры-
шап, зираушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухытэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкэмкэ
пчагъэр
4133
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2094

Хэутынм узцы-
кэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхытэр
18.00
Зыщаухытхэгъэх
уахтэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм
игуадзэр
Мэцлээко
С. А.

Пшэдэгъыж
зыхырэ секретарыр
ЖакІамыкъо
А. З.